

Koukol

Věřím, že tenhle teď už skoro uplynulý prazvláštní rok 2020 byl pro vás kromě starostí a smutku naplněn i mnoha hezkými chvílemi. Jen tentokrát asi nijak zvlášť nevynikaly. O to více bylo vzácné a milé potkat spřízněné duše nebo dokončit i v obtížných podmínkách nějakou načatou práci.

K mým svátečním letošním zážitkům patřilo například setkání, které se konalo 13. 9. a bylo věnováno písňovým textům **Dušana Vančury** (9. 12. 1937 - 16. 4. 2020). Bylo prvním z nedělních Zastavení v

Duša a mamma.

Roman Szpuk

časе, která budou navazovat na ta středční (s nimiž se počítá i nadále). A zároveň i na hraní na kantely, což byl v letech 2011-2020 dlouhodobý program pobočky Za Parkem. Na to, že původně to měla být jen jednorázová akce, bylo až s podivem, jak dlouho jsme se scházeli a užívali jsme si radosti z hezkých melodií i slov. Sice se tak úplně neloučíme (protože Zastavení může mít občas právě tuhle podobu), ale vzhledem k současným hygienickým opatřením jsme se dohodli na zjednodušení, a až se akce znovu rozběhnou, budeme místo sezení v knihovně

někdy chodit i ven a místo zpěvu si spíše jen recitovat a povídat. V případě 13. 9. bylo příjemné počasí a seděli jsme tedy na paloučku pod okny půjčovny, odpovídala jsem na otázky, ale hodně jsem se od ostatních i sama dozvídala, tak jak je to při akcích pobočky zvykem. Zúčastnili se pamětníci starší než já, ale naproti tomu i mladá maminka dvou malých Ledňáčků (z nichž jeden tam byl s námi a pěkně se po celou dobu dovedl zabavit). To se mi vždycky moc líbí, ta pestrost a vzájemná souhra.

Byla jsem ráda, že můžu připomenout písně jako Batalion ("*Víno máš a markytánku, dlouhá noc se prohýří, víno máš a chvilku spánku, díky, díky, verbíři...*"), Trh ve Scarborough, Válku růží, Kocábku a další, které sice každý zná z repertoáru Spirituál kvintetu, ale většinou si je nespojí s žádným konkrétním jménem. A hlavně jsem formou úryvků představila i texty méně známé: třeba přejetou píseň Musica s přáním "*... ať hudba do všech koutů proniká, ať buší do zavřených bran...*" nebo vtipné vánoční Třešničky:

"Když Josef veselku chystal, byl už starý, skoro kmet,

a dívka Marie čistá, galilejský květ.

Jednou se šli spolu projít, Josef nechtěl, ale šel,

vždyť byli jen krátce svoji a vzduch plný včel..."

A hlavně se líbila skladba Koukol, která je velkým objevem i pro mě. Našla jsem ji na internetu. Dušan Vančura k ní napsal text i hudbu - viz [zde](#). Slova připomínají lidový popěvek a jsou podle mě velmi působivá:

"Mezi stvoly lásky stébla beznaděje, řekněte mi, máti, kdo ten plevel seje.

Beznaděj, má dcero, k lidské lásce patří. Jako koukol s žitem od věků se bratří.

I když třeba jedno druhého se bojí, neuniknou sobě, radlice je spojí.

Mezi stvoly lásky lidská zloba vzchází, řekněte mi, máti, kdo ten plevel sází.

Láska, milá dcero, nevyhne se zlobě, jako koukol s žitem od věků Inou k sobě.

I když třeba jedno druhého se bojí, neuniknou sobě, radlice je spojí..."

Píseň pokračuje ujištěním, že láska je tu vždycky, vznáší se nad námi a pluje jako vůně. A podobně přívětivé je to, co jsem slyšela na internetu (viz [zde](#)) v podání dívek z osiřelého mirochovského dětského sboru Sejkorky, když se po nečekaném úmrtí svého oblíbeného sbormistra Vančury sešly v rouškách na chodníku a symbolicky se s ním nad srdíčkem ze svíček rozloučily. Vybraly si ke zpěvu jeho volný překlad známé písně **Johna Lennona a Yoko Ono** "Imagine" (1971). Říká se v něm, že všechno se jednou změní. A přijde doba, kdy se ve zprávách bude místo tragédií mluvit o slunci v lidských duších. Navazují slova:

"... Dobře vím, že jsem snilek, naštěstí nejsem sám."

Zní to naivně? Možná. Za sebe musím spravedlivě říci, že na rozhodující a všeobecnou rozumnou domluvu mezi lidmi nevěřím. Slova z téže písně "*Jednou se moudří zvednou a tupcům zavřou krám*" jsou sice líbivá, jenomže my sami se podle okolností měníme z moudrých na tupce a naopak a nelze se tomu tak úplně vyhnout - to si asi každý z nás dokáže přiznat, má-li světlu chvíli, ale hned na to zase zapomene, když ji zrovna nemá. A pak není divu, že totéž, co se dá za nevěli běžně zažít na domovní schůzi nebo třeba mezi sousedícími zahrádkáři, se zrovna tak děje i kdekoliv jinde. Jeden druhého obvykle ani pořádně nevnímá, pokládá ho za nepřítele a rozrušená mysl se nedokáže soustředit na nic lepšího než na pocit křivdy. Na druhou stranu, na lásku věřím ještě víc.

Že nad námi pluje, tak jak se zpívá v písni Koukol, je pro mě stejně reálné jako hvězdy prosvěčující temnotu noci. I když jsou zrovna mraky, přece jenom s jistotou víme, že hvězdy tam někde za nimi jsou. A s hvězdami a sluncem v nás je to podle mě to samé. I přes všechny těžkosti života se dokážou prosadit, i když třeba nečekaně nebo jindy nebo jinak, než jsme si představovali. Takže věřím, že má smysl jakékoliv poctivé snažení, i kdyby se zdálo předem odsouzené k nezdaru. Včetně toho ochránářského, které v očích veřejnosti už i dříve stávalo většinou tak nějak v pozadí a letos zvlášť.

A věřím i na slova, která se připisují Johnu Lennonovi a která zdánlivě svým životem nepotvrdil (jenže, co my víme?). Která obletěla celý svět - a už v tom samotném je myslím velká síla... A která znějí, přes všechno, optimisticky: "*Na konci vždy vše dobře dopadne. A jestli to dobře nedopadlo, tak to potom ještě není konec.*" **-ah-**